

D. D.
DISSERTATIO ACADEMICA
SISTENS
HORTUM
ACADEMIÆ
ABOENSIS,

Cujus
PARTEM SECUNDAM,
VENIA AMPLISSIMÆ FACULTATIS PHILOSOPHICÆ
IN REGIA ACADEMIA ABOËNSI,
PUBLICO EXAMINI SUBMITTUNT

JOH. FREDR. WALLENIIUS,
Phil. & Med. Doctor, Asfesor R. Coll. Med. Hon. Fac.
Med. Adj. Ord. & Demonstrator Botanices, Regg.
Societt. Patriot. Holm. & Oecon. Fenn. Mem-
brum, hujusque Secretarius,

Et
CAROLUS FREDRICUS KUNCKEL
Stipend. Reg.
Nobilis Smolandia - Syecus.

In Auditorio Majori die XV. Junii MDCCCIII.
H. A. M. S.

ABOÆ
Impressa apud Reg. Acad. Typ. J. C. FRENCKELL

KONUNGENS TROTJENARE,

LIEUTENANTEN,

VÅLBORNE

Herr PEHR SCHATELOWITZ,

OCH

LIEUTENANTSKAN,

VÅLBORNA

Fru EVA SCHATELOWITZ,

Född LINDCRANTZ.

*Högaktningen och erkänslan frambära till ER detta ringa
men välmenta offer. Vittne det för Allmänheten om ER god-
het och min förbindelse! Med vördnad framhårdar jag städse
att vara*

ER

Ödmjukaste tjänare

CARL FREDRIC KUNCKEL

LECTOR I.

Inchoaverat, anno elapsi proxime seculi septuagesimo nono, qui Horto Botanico Aboënsi per quatuor deinde cum triennio lustra præfuit, & cum insigni rei herbarice commodo etiamnum præest, Celeberrimus Vir, CAR. NIC. HELLENIVS, Botanices tum temporis Demonstrator & Facultatis Medicæ Adjunctus, jam vero Professor Oeconomice Regius & Ordinarius, Disertationem Academicam, qua laudatum hortum descriptum sisteret; historiamque ejus & fata ad illam usque ætatem fideliter exposuerat, promissione data, quod inceperat narrationis filum, alia sese occasione persecuturum. Sed abjecto postea continuandi operis, quod gesti a se muneris rationem propius spectare videretur, consilio, ut laboribus suis ulteriorem manum imponerem potius ego, quem quovis favore complecti nunquam desit, satisfactor exstitit. Cui voto, quantum in nobis erat, satisfacturi, partim ex actis Consistorii Academici, partim ex aliis, quæ præsto erant, annalium monumentis Secundam Disertationis partem congesimus, quam, si Lectoris favorem adipisci nobis contigerit, quæ restant, propediem insequuntur.

§ XI.

Novum, prout in antecedentibus est narratum, ex privata Nobiliss. JOH. HISINGER & Celeberr. JOH. HAARTMAN munificentia, Camenæ Auraicæ acceperant Botanices Doctorem, Experientissimum CAR. NIC. HELLENIUM, quem Diplomate die 13 Februarii anni 1778 signato, novo muneri admotum voluit Illustrissimus Academiae Cancellarius. Mansit tamen maxime Reverendo Dn. KALM demandata sibi jam anno 1758 Horti nostri Præfectura, a qua otium, propter infirmam valetudinis conditionem, mense Octobris anni 1779 expetitum, non nisi septem demum post mortem diebus, locorum distantia prohibente, a Superioribus (a) impetravit, quamque curam, ex moribundi petitione in nuper constitutum Botanices Demonstratorem derivatam, hic postea ad hunc usque diem retinuit. Vacanti namque, post obitum Cel. KALM, Oeconomiae Professioni, cum a Sacra Regia Majestate præficeretur, qui lectiones ejus publicas vicaria ope interim administraverat, Adjunctus Facultatis Juridicæ Extraordinarius, SALOMON KREANDER, inspectionem tamen horti & hybernaculi, suadente Cancellario Academiae, ab ejus docendi officio separandam jussit eadem Sacra Re-

---

a) Litteræ Illustriss. Cancell. d. 23 Nov. 1779. Et Celeb. quidem KALM die ejusdem mensis 16:0 vitam cum morte commutaverat.

Regia Majestas, & in Celeb. HELLENIIUM, cujus diligentiam & dexteritatem singularem gratiosissimis verbis laudavit, quemque idcirco Professore, addito confessus in Senatu Academico jure, sed ea tamen lege, ut pristinum retineret salarium, nominavit, transferendam (a). Quo erectus favoris Regii documento, & ampliorem nactus occasionem adamatæ sibi Floræ prolatandi pomoeria, omni, quo potuit, studio in id incubuit, ut novis illa sensim tam divitiarum quam cultorum cresceret auctibus, successu quidem, ut in sequentibus comparebit, votis non infeliciter respondente.

Sed præter honoris prærogativam & patientiorem, in quo excurreret, industriæ campum, constituto a se Doctore nihil accessisse commodi, probe perspexerunt Duumviri Litterarum & Academiæ amantissimi, HAARTMAN & HISINGER. Quorum ille primus de procuranda Collegæ iacentiori stipe & amplificandis discentium commodis æque sollicitus, cum ut a pecunia publica conferri in eam rem aliquid posset, sperare non liceret, permovit, vergente ad finem anno 1782, amicissimum sibi Nob. HISINGER, ut nova secum iniret mutandæ donationis consilia. Concordibus igitur desideriis Senatum de novo adierunt Academicum, petentes, ut quod fundaverant Adjuncti Medici & Demonstratoris Botanici

---

a) Litteræ Regiæ d. 7 Junii 1780.

nici munus, in Professionem Historiæ Naturalis ordinariam atque perpetuam commutaretur, & augmentum salarii annuum triginta trium cum triente Imperialium offerentes, quo sic novus ille Professor, quem Facultati Philosophicæ adsociandum cupiebant (a), eandem, donec successionis jure plena potiretur, haberet laborum mercedem, quam anno 1761 Chemiæ Profesori assignaverat gl. m. Rex **ADOLPHUS FRIDERICUS**. Delata vero ad Cancellarium re, quam sua adjuvare commendatione non satis consultum judicarunt Patres Academici, rescripsit die 23 Januarii anni sequentis perspicacissimus ille Musageta, non temere vel crebro novandum esse rerum statum; Demonstratoris ope, quam ante quinquennium necessariam agnoverant omnes, cujusque usum experientia deinde abundanter docuerat, ægrius, nec sine detrimento, carituram fore studiosam juventutem; de abroganda provincia Regia sanctione vixdum munita non sine levitatis suspicione moveri deliberationem; & latius præterea patere novi Professoris partes iis, quas Adjuncto Facultatis Medicæ, qui Demonstratorem Botanices simul ageret, impositas antea voluerant muneris Auctores. Quam autem ad Regem deferre, propter allatas rationes renuerat Cancellarius, novam

---

a) Postulatum tamen simul fuit, ut novus Ordinis Philosophici Professor Materiam Medicam & Hygienam Artis Salutaris Studiosis privatim proponeret.

vam Duumvirorum liberalitatem, illam, si præter Adjuncturam, quam condiderant, Medicam, novæ in Facultate Philosophica Historiæ Naturalis Professioni instituendæ necessarios largiri redditus gestirent, magni sese facturum, & Regi enixe commendaturum, novum sic calcar munificentiae fatigari nesciæ prudenter addens, promisit. Et quamvis paullo post (a), ex consuetudo ad Academiam Aboënsē morere (b), Cel. HELLENIUS id obtineret emolumentis, ut integro, quod Professoribus Facultatis Philosophicæ

---

a) Litt. Reg. d. 25 Julii 1783, vi quarum salarium Facultatis Philosophicæ infimum, quod numerata pecunia thaleros efficit argenteos DCCC, mense Majo anni 1786 accepit Cel. HELLENIUS.

b) Statutum fuerat quondam, ut certis Professionibus certa stipendia adhererent, & nemo in aliud, quam quod antecessor meruerat, succedere posset. Sed cum sæpe accideret, ut emerito Professore diutius superstitie, succesor debita laborum mercede per longam annorum seriem ita frustraretur, ut omnibus plane destitueretur victus comparandi subsidis, Litteris Regiis die 13 Nov. 1760 datis sancitum fuit, ut qui prior tempore idem potior jure eslet, & juxta ætatem administrati muneris distribuerentur in quavis Facultate Professorum salaria. Et ab illis quidem, quæ numerata pecunia solvantur, ad reliqua, quæ partim e redibus fundorum Academicorum, partim e decimis publicis conflata sunt, sic non sine insigni stipendii augmento migratur.

cæ concesserat Augusta Lycei Fundatrix, stipendio, quam primum tempore administrati muneris reliquos Collegas superaret, frueretur, non destiterunt tamen, quos sæpius jam laudavimus, Duumviri incepto augendæ rei Academicæ conatu, sed novum moliti litterarum incrementum, novas anno 1784 Cancellario, qui ante annum ad gubernacula Academicæ accesserat, Libero Baroni, Regis Regnique Senatori &c. CAROLO SPARRE proposuerunt beneficii antea oblati, & quidem lautiores, conditiones. Pollicebatur nempe Nob. HISINGER, qui ad stipendium Adjuncto Medicinæ & Demonstratori Botanicæ solvendum dimidium antea contulerat, illud se se totum in posterum soluturum, si liceret amico suo Celeb. HAARTMAN, quod, ut alterum dimidium inde penderetur, Academicæ legaverat, prædium equestre *Tlikylå* in Paroecia S:tæ Mariæ Ditionis Aboënsis situm, in suam potestatem revocare. Et hocce quidem prædium cum subjacentibus villis, censitica (*Stomhemman*) *Hummelholm* atque subsidiariis *Nilsby* & *Kerickala*, quarum omnium redditus annuos, subtractis oneribus & impensis tam publicis quam privatis, summam centum & triginta trium cum triente Imperialium plene æquare affirmabat, sustentando novo Historiæ Naturalis Profesori, cujus in Facultate Philosophica sedes esset, simul dicabat Cel. HAARTMAN. Cujus promissi sequentes interposuit pactiones: ut scilicet novus ille Professor

for successionis jure, secundum stabilitum antea tenorem, ad uberiora Facultatis stipendia, quæ ex rusticorum fundorum tributis proveniunt, accederet; ut nemo, nisi qui præter cognitionem plantarum & animalium systematicam, talia dedisset eruditionis Physicæ & Chemicæ specimina, quibus constaret subacta illum gaudere explorandorum corporum naturalium, qua vires, usus & habitum internum, solertia, ad novam docendi spartam ornandam idoneus haberetur; ut proinde, qui summos in Medicina honores consecuti essent, vel præstitis saltem examinibus, Licentiati titulum meruissent, palmam in decernenda ad novum munus electione ferrent; atque ut eidem muneri Cel. HELLENIVS primus admove-
retur, succesorem habiturus in vacuam Demonstratoris provinciam Candidatum Medicinæ Mag. GABR. BONSDORFF, qui dein, ubi novam Professionem vacare olim contingeret, in decessoris locum esset sufficiendus. De quibus omnibus ut quid sentiret, Cancellario perscriberet, hujus jussu injunctum fuit Senatui Academico (a).

Ante vero quam narrationis filum ulterius persequamur, notandum est, ab Academiæ natalibus ad annum usque 1778 non fuisse in Facultate Medica nisi unicum Professionem; Profesorem Anatomiae
tum

---

a) Litt. Canc. d. 16 Nov. 1784.

tum constitutum, (a) biennio nondum elapso vacuum iterum reliquisse cathedram; & anno demum 1784, post donatam Academiae a socio non semel sed pluries benefico Cel. HAARTMAN pecuniae summam, cujus redditus ad sex pro centenario computati ducentos quotannis æquarent thaleros imperiales, novam & ad omne ævum duraturam Anatomiae, Chirurgiae & Artis Obstetriciae Professionem Academiam accepisse (b). Cum vero, si ex locata sorte nonnisi leviozem, quinque ex. gr. pro centenario thalerorum, obtineri posse usuram in posterum

a) Diplomate Regio d. 1 Apr. 1778 dato Anatomiae Professor, sed sine augmento salarii, quod eidem ut Professori nuper indultum fuerat, nominabatur Doctor NIC. AVELLAN. In flore vero ætatis occubuit idem die 14 Januarii 1780.

b) Litt. Reg. d. 7 & Litt. Cancell. d. 28 Sept. 1784. Et primum quidem novo stipendio subnixum Profesorem, ex commendatione partim conditoris, partim Cancellarii, Rex Augustissimus nominavit Dn. Doctorem GABR. ER. HAARTMAN, Adjuncti Facultatis Medicæ & Professoris Anatomici munere hætenus functum. Jusfit item æquissimus Monarcha, ut ad normam Litterarum Regiarum d. 13 Nov. 1760 datarum (vide supra pag. 35 not. b) salarium illud lautius, quod e fundis Academiae concessis (indelt lön) primitus Facultas reportaverat, Seniori Facultatis semper cederet, juniore tenuius illud, donec ad se perveniret successionis ordo, retinente.

rum accideret, deficere triginta tribus cum triente imperialibus mercedem Profefiori assignatam necessario oporteret, ut oriundum inde dampnum alia ratione compensaretur, sollicitè provifum voluit munificentia Haartmanniana.

Actis igitur de conditionibus novæ Professionis in Historia Naturali fundandæ confiliis, cum inter alia animadvertisset Senatus Academicus, metuentum esse, ne quando eveniret, ut proventus prædii equestris *Tlikylå* & villarum subjacentium stipulatam a donatore mercedis summam non complerent, accesfit denuo Cancellarium Cæl. HAARTMAN, spondens sese, si quæ antea ipse proposuerat, rata haberet Sacra Regia Majestas, concesfo simul Sororis suæ filio Clarissimo BONSDORFF, qui Licentia-ti Medicinæ interea auctus fuerat dignitate, privilegio, ut in Professionum vel Oeconomix vel Historiæ Naturalis illam quæ Doctore primum orbaretur, mox succederet, villam, quam possidebat, urbicam, & e bonis mobilibus tantum, quantum una cum adjecto ejusdem villæ pretio, summam bis mille imperialium expleret, Academiae perpetuo possessionis jure adjudicaturum, ea quidem lege, ut complementum salariorum inde sumerent Profefores Anatomix & Historiæ Naturalis, residuo ad Stipendia duobus Medicinæ Studiosis solvenda reservato (a).

F

Cum

---

a) Litt. Canc. d, 10 Febr. 1785.

Cum tamen ne hac quidem via commodis vel Academiae vel futuri Doctoris satis videretur prospectum, ad tollendas, quæ propositi successum morabantur, difficultates aliam Euergetæ Litterarum indefesso (a) ingredi placuit rei ordinandæ rationem.

Ve-

a) Inter alia, quæ profecta ab illo sunt, in Academiam nostram Fennicam dona, hoc loco nominare omnino oportet divitem illam & specierum plus quam quater millium exempla complexam, plantarum siccarum chartis adglutinarum collectionem, *Herbarium* vocant *vivum*, cujus Academiae anno 1781 (vid. Litt. Canc. d. 22 Decembris e. a.) cessit possessionem. Et hoc quidem beneficium eo accidit Palæstræ nostræ Litterariæ gratus, quod præter donationem, parciorem illam sed curiosam tamen, Kalmianam, quæ OLOF RUDBECKII filii quondam fuerat, nihil in hoc genere, quod harum rerum cupidis ostenderet, haberet. — Collata vero in unum hæc Floræ spolia liberaliter deinde auxit triga virorum meritissimorum, HELLENIUS, RUTSTRÖM & præ reliquis maxime DAHL, qui & propria commotus propensa in Academiam voluntate, & faventissimi sibi Patroni, Per. Illustris ac Generosissimi Liberi Baronis, Cancellariæ Regiæ Consiliarii, Regiique Ordinis de Wasa Commendatoris CLAUDII ALSTRÖMER mandata executurus, insignem herbarum copiam, aliasque naturæ gazas, & varias insuper res raras atque insolitas (textilia, utensilia &c.) ab Orabeiti aliisque maris Pacifici insulis advectas, quas omnes a laudato Mæcenate acceperat, Museo Academico partim vivus intulit, partim moriens inferendas reliquit. De quibus vide Litteras Donationis D. ni

Veterinariam nempe artem ad rem Patriæ pecuariam rite administrandam apprime necessariam, sed ubique fere neglectam & imperitis fabrorum vetularumve manibus relictam, dignam censens quæ in Lyceo nostro proponeretur, supplex postulavit, ut nova, quam meditabatur, Historiæ Naturalis Professio laudatam simul artem suo ambitu comprehenderet. Huic vero spartæ ad Philosophicam, uti antea, Facultatem referendæ, ut præficeretur, quem Demonstratorem Botanicæ anno superiori voluerat, promotus jam Medicinæ Doctor GABR. BONSDOEFF, pactus, salarium illi promisit thalerorum Imperialium vel ducentorum vel centum sexaginta sex cum besse minimum, ex oblata sorte (quatuor millia Imperialium complente, quorum vero sextantem supplendo Professoris Anatomici stipendio destinaverat) fœnori danda, & sex vel quinque saltem pro centeno redditura, quotannis pendendum, cessurum deinde, sicubi novus Profesor ad lautiora Facultatis beneficia percipienda eveheretur, junioribus pro ætate muneris ejusdem Facultatis Professoribus. Quæ omnia, recusante Cel. HAARTMAN, ut ad mentem Ill. Cancellarii (a), Medicæ potius Facultati adjungere-

F 2

ALSTRÖMER die 23 Decembris 1790 datas, & Protoc. Consist. Acad. d. 24 Januarii atque 16 Septembris 1791.

a) Litt. Canc. d. 30 Sept. 1785.

geretur nova Professio, ad Regem tandem Augustissimum die 27 Aprilis 1786 delata (a), litteris gratiosissimis, die 18. insequentis mensis Junii datis, plenissime confirmavit Summus idem Monarcha, ratam simul jubens illam Nobilissimi HISINGER, qui stipendium Demonstratori Botanices integrum assignaturus, præter prædium suum nobile *Råmsjö*, quod hypothecario jure ante novennium fere Academiae obligaverat, aliud ejusdem indolis prædium *Skogång* Paroeciae *Pojo* in Nylandia Academiae pari ratione oppignerandum obtulit, conditionem, ut qui Demonstrator, idem Adjunctus Facultatis Medicæ semper esset, & irrita foret, si divellerentur unquam duo illa munera, aut si stabilito semel horum tenori ulla inferretur mutatio, donatio illa Hisingeriana, hæredibus Legatoris, ut repeterent quicquid eousque ex hisce prædiis in emolumentum Academiae cesseret, libero relicto (b). Et vendito quidem postea prædio Haartmanniano *Tlikylä*, tanta coacta fuit pecuniæ summa, quanta cum complemento numeratæ fortis, sustentando novo Ordinis Philosophici Doctori sufficere videretur (c).

Quo

a) Una cum Litteris Donationis Haartmannianis die 15, & Hisingerianis die 23 Decembris anni 1785 signatis.

b) Litt. Reg. d. 18 Junii, & Litt. Canc. d. 6 Julii 1786.

c) Stipendia Medicinæ Studiofis eroganda aliter dein.

Duo ab hoc inde tempore exsisterunt in Academia Aulica Historiæ Naturalis Doctores Professoria dignitate ornati, alter Ordinarius nuper constitutus, alter cui præter ordinem, quamvis Ordinariorum gauderet prærogativis, commissa fuerat Horti nostri Præfectura. Vacante vero per obitum Cel. KREANDER (d. 20 Julii 1792) Oeconomix docendæ provincia, in ejus locum suffectus est (a), qui sub diuturno, quocum conflictatus erat prædecessor, morbo ejus administraverat lectiones, Cel. HELLENIUS: conjuncta sic rursus cum munere cui ante annexa fuerat, Horti cura. Quod item brevi interjecto tempore in posterum confirmatum fuit. Cum enim d. 29 Decembris 1787 Cel. HAARTMAN senior diem obiisset supremum, translatoque ad Professionem Medicinæ practicam Cel. HAARTMAN juniore (b), vacua diutius stetisset Professio Anatomica, quæ quominus a pluribus ambiretur, impedierunt partim bellicæ turbæ, partim salarii eidem concessi tenuitas, nova movere coeperunt de jungendis duabus illis Haartmannianis Professionibus Patres Academici consilia. Quibus licet primum

---

de (d. 6 Dec 1785) peculiari dotatione dispensavit, de quibus vide Åbo Tidning för sednare hälften af år 1801 N:o 10.

a) Litt. Reg. d. 16 Apr. 1793.

b) Dipl. Reg. d. 13 Junii 1789.

mum refragaretur, qui res Academicas adhuc moderabatur, Illustrissimus Cancellarius, Regis Regni-
 que Senator &c. Dn. Liber Baro CAROLUS SPARRE (a), probata tamen succesorum alteri, qui habenas Academiae mense Februarii anni 1793 regendas sumferat, Libero Baroni (b), e Regni Optimatibus uni, Gubernatori antehac educationis Regiae vicario, Supremo ad Aulam Reginae Viduae Marschallo cæt. Dn. CAROLO ADAMO WACHTMEISTER, & commendatione ejusdem plenissime suffulta, Regiam tandem obtinuerunt sanctionem. Coaluerunt igitur anno 1795 (c) ambæ illæ Professiones in unam, Anatomiae, Chirurgiae & Artis Veterinariae, quæ ad Facultatem Medicam relata, sustentanda foret stipendio annuo thalerorum Imperialium quadringentorum, e duobus, quæ creatis a se Doctoribus assignaverat defunctus HAARTMAN, salariis conflato, & cum ampliori illo Regio, quod primitus tenuerat eadem Facultas, quam primum per ætatem muneris superius Facultatis subsellium occuparet novus Profesor, commutando. Cum vero hoc pacto proprium Historia Naturalis amitteret Doctorem, par-

---

a) Litt. Canc. d. 16 Maji 1791.

b) Comes factus mense Novembris 1797.

c) Vi Litterarum Regiarum d. 19 Junii 1794 datarum, quas d. 12 Januarii anni sequentis Consistorio Academico communicavit Illustriss. Cancellarius.

partes ejus ita distributas voluit Sacra Regia Majestas, ut Anatomia & Physiologia, cum illa Zoologiæ parte, quæ oeconomiam pertractat animale, & ex Arte Veterinaria tantum, quantum Medicis scitu necessarium esset, a Professore Anatomiae, Chirurgiae & Artis Veterinariae (a); Botanica illæque Historiæ Naturalis partes, quæ cum Oeconomia nexum habent, a Professore Oeconomiae; Mineralogia vero a Chemiæ Professore docerentur. Et quamvis de Horti Academici Præfectura nihil expresse statueretur, colligi tamen ex Litterarum Regiarum tenore & fine haud obscure potest, illam ad Professoris Oeconomiae curas proprie pertinere.

§ XII.

Adjuncturam Medicam & Demonstratoris Botanici munus, stipendiumque eidem constitutum retinuerat cum Professione Philosophica Cel. HELLENIUS, donec post sexennium anno 1786 ad percipiendum infimum Philosophicæ Facultatis salarium promoveretur. Quo facto cessit anno sequente vacua provincia Doctori Medicinæ Exp. ANDRÆ DAHL (b), digno quondam LINNÉORUM discipulo, magnamque

---

a) Primus huic provinciæ præfectus fuit d. 19 Junii 1794 Cel. GABR. BONSDORFF.

b) Diplomate Cancellarii d. 1 Aprilis e. a. dato.

que & promeritam quidem eruditionis famam adeptus, quemque ideo Senatus Academicus, sine Specimine prævio (a), solum (neque enim adfuerunt alii qui munus ambirent) Cancellario nominandum obtulerat. Sed consummatissimo Doctore, cujus e transmarinis (Svecicis) oris adventum diu sollicita exspectavit, (b) ne annuo quidem spatio gavisa fuit alma Botanice. Vix enim muneri admotum præproperum die 25 Maji 1789 abstulit fatum (c), lugentibus, uti fas erat, Scientiæ cladem omnibus Floræ alumnis. Quibus tamen, exacto fere quinquennio, solatium doloris attulit vir meritorum prædecessoris æmulus, Exp. Philosophiæ atque Medicinæ Doctor, CAROLUS BIRGERUS RUTSTRÖM (d) multif-

---

a) Edidit tamen eodem anno, Hafniæ, *Observationes Botanicas circa Systema Vegetabilium Divi a LINNÉ Gottingæ 1784 editum, quibus accedit justæ in manes Linnæanos pietatis specimen*. Quam dissertationem recusam legas in USTERI's & RÖMER's Magazin der Botanick 4:s Stück p. 20 sqq.

b) Vacatione nempe muneris, cum jure in Svecia commorandi, usque ad finem mensis Junii anni 1788 utebatur. Videtis Litt. Canc. d. 2 Maji 1788.

c) Historiam, si placet, singularis morbi legas in Programmæ, quod die 27 Maji 1790, nomine Facultatis Medicæ, edidit G. E. HAARTMAN.

d) Diplomate III. Cancellarii die 30 Aprilis 1794 Facultatis Medicæ Adjunctus & Botanices Demonstrator constitutus.

tfaria doctrina locupletissimus: qui vero tribus post annis Holmiam abiens, ibique Secundus primum (1797), mox vero Primus & unicus factus Societatis Regiæ Patrioticæ Secretarius, Academiæ anno 1799 in totum valedixit, Successorem nactus memet, quem Patrum Academicorum favor Illustrissimo Cancellario primo loco commendaverat (a).

Quum vero, ut vidimus, non frequentius solum, verum etiam diutius vacationem pateretur sparta Botanices demonstratoria, quod in præjudicium utilissimæ scientiæ cadere animadvertit prudens Cancellariorum prospicientia, provide sancitum fuit (b), ut quoties provincia in posterum decederet Demonstrator, deligeretur, ad partes ejus interea agendas, a Senatu Academico, persona e Studiosorum cohorte idonea, salario, quoad illas sustineret, muneris dimidio fruitura: altero dimidio in Horti usus insumendo. Quibus igitur conditionibus Præcl. Historiæ Naturalis Docens Mag. JOH. GUST. JUSTANDER, a die 29 Octobris 1789, per quadriennium & ultra, atque Perex. Studiosus (jam vero Philosophiæ Magister Clarissimus) CAROLUS REGINALDUS SAHLBERG, a die 22 Octobris 1799, per aliquot menses, vicariam vacuo officio administrando commodarunt operam, quam tamen ad sublevandas potius Præfecti curas, quam ad lectiones, saltim Medicas, habendas fuisse comparatam, res ipsa sufficienter docet.

G

§ XIII.

a) Quam commendationem Diploma secutum est Summi Mæcenatis die 1 Martii 1800.

b) Litt. Canc. d. 1. Junii 1787.

§ XIII.

Hortulano, quo ab anno 1777 usus fuerat Hortus noster, eoque admodum gnavo & habili, *Petro Blomberg* (a) quamvis e tenui Horti forte lautius assignari stipendium non posset, aliæ tamen subinde, extra ordinem, contigerunt laborum remunerationes. Scilicet præter annum a mense Junio anni 1789 augmentum Sex cum besse Imperialium, pendendum a dimidio sextæ partis fœnoris, quod reddiderat summa ($1333 \frac{1}{2}$ Imp.) Stipendiis Haartmannianis dicata, ea tamen conditione, ut juvenem ad Horticulturam discendam propensum arte sua institueret (b), honorarium quoque, unica vice, anno 1791 accepit quinquaginta Imperialium, e collecta anno superiori vacua Demonstratoris Botanici stipe persolvendum (c). Sed virum artis scientissimum fatalis die 8 Maji 1795 submersit fluctus, succedente, mense Julio, in defuncti locum cultore ejusdem studii non infelici, *Johanne Erico Lindstedt*, qui ex recepta anno 1778 annuæ erogationis forma (Stat) salario fruitur sex & quinquaginta Imperialium.

Fa-

a) Prædecessores habuerat 1:0 *Nicolaum Gottmark* ad annum 1775. 2:0 *Johannem Hamberg* vacui temporis explendi gratia eodem anno, donec aliter constitueretur, adscitum. Quorum illi ab anno 1762 salarium annuum tributum fuit sexcentorum thalerorum cupreorum, cum anno præcedenti quadringentos & quinquaginta, antea vero ab anno 1758 trecentos tantum & sexaginta accepisset. Cfr. supra pag. 26 nota (l).

b) Statuerat enim Stipendii conditor, ut si ultra quinque pro centum lucr-retur fors huic usui legata, supernumeraria illa usura inter Camerarium Academiæ & tironem, qui in Horto Botanico colendorum hortorum apumque rudimenta poneret, æqualiter divideretur. Cfr. *Nbo Tidning* 1801 l. c.

c) Litt. Ill. Canc. d. 16 Maji 1791.